

Kristianstads kommun
magnus.granholm@kristianstad.se
kommun@kristianstad.se

2023-07-26
1 (7)
Dnr-2022:3928

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Nosa-byskolan i Kristianstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar vid Nosabyskolan. Granskningen genomfördes under höstterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 1 december 2022, dnr 2022:3928.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Nosabyskolan senast den 18 juni 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Kristianstads kommun har inkommit med en sådan redovisning den 16 juni med komplettering den 25 juli 2023..

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Skolans främjande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolans förebyggande arbete

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Skolans främjande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- **Tydliggöra mål och samordna arbetet hos skolans personal så att Nosabyskolans främjande arbete för elevernas trygghet på nätet sker mer systematiskt.**
- **Arbeta medvetet under medverkan av eleverna med att synliggöra och ifrågasätta de normer och det språkbruk som råder i samhället, på skolan och på nätet.**

I huvudmannens redovisning av åtgärder framgår att Nosabyskolan påbörjat ett arbete för att tydliggöra mål samt samordna och systematisera arbetet kring trygghet på nätet. Skolan har tillsatt en grupp som tagit fram en plan för årskursvisa aktiviteter kring

trygghet på nätet, vilken kommer att implementeras under hösten. Skolan har även lagt till trygghet på nätet som en punkt på föräldramöten och föräldraråd. Enligt huvudmannen har detta arbete lett till att en större delaktighet hos pedagogerna vilket skapat förutsättningar för dialog mellan pedagoger och elevhälsa om dessa frågor. Huvudmannens förväntade effekter på sikt är att alla elever kommer att ha fått arbeta med olika aspekter av miljön på nätet och att pedagogerna fått en ökad kunskap om elevernas situation på nätet.

Huvudmannen redovisar att skolan enligt planen som utvecklingsgruppen tagit fram ska genomföra ett temaarbete i årskurs 5 kring normer och språkbruk. Även andra årskurser kommer att lyfta normer och språkbruk, vilket enligt huvudmannen förväntas leda till en ökad medvetenhet hos eleverna så de blir mera delaktiga i att förbättra miljön på nätet. Ytterligare en förväntad effekt hos huvudmannen är färre kränkingsärenden rörande språkbruk på skolan. Ytterligare åtgärder som planeras är att i skolans plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier förtydliga rutiner kring att lyfta normer och värden på skolan.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Bedömningen var att rektorn behövde:

- **Utveckla skolans förebyggande arbete så att det omfattar även elevers upplevelse av kränkningar på nätet.**
- **Bredda analysen av resultaten av kartläggningarna så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs.**

I huvudmannens redovisning av åtgärder framkommer att Kristianstads kommun har tagit upp en diskussion om att lägga till frågor kring elevernas upplevelse av miljön på nätet i den kommungemensamma enkät som årligen går ut till alla skolor. Huvudmannen upplever att medvetenheten har ökat kring behovet av att arbeta med frågor om trygghet på nätet och ser att Nosabyskolans åtgärder kan skapa erfarenheter som kan spridas i kommunen. På längre sikt förväntar sig huvudmannen en större kunskap hos skolpersonalen om elevernas upplevelser av miljön på nätet och uppger att ett mer systematiskt kvalitetsarbete inom förvaltningen kan skapas med Nosabyskolans insatser som grund.

Åtgärder som huvudmannen genomfört är att utöver ålder och klass, nu även möjliggjort analys utifrån kön i den kommunövergripande enkäten. Enkäten kommer enligt huvudmannen att genomföras under höstterminen. En förväntad effekt av detta är att personalen kan planera behovsanpassade insatser utifrån en bredare analys och för-

Bilaga 2: Författningsstöd

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.¹ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.² Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.³ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁴

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.⁵

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁶ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten.⁷

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.⁸ Alla elever ska ges möjlighet

¹ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

² 1 kap. 5 § skollagen.

³ 6 kap. 6 § skollagen.

⁴ 6 kap. 3 § skollagen.

⁵ Förordningen (SKOLF 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

⁶ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

⁷ Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.⁹

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁰

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹¹

⁹ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

¹⁰ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹² I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹³ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁴ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.¹⁵ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.¹⁶ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.¹⁷

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁸ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.¹⁹ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁰

¹² 6 kap. 7 § skollagen.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

¹⁵ 6 kap. 8 § skollagen.

¹⁶ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

¹⁷ Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

¹⁸ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁹ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁰ 4 kap. 4 § skollagen.